

Robert van Brandwijk
en Steven van der Hoeven

Van Kuip naar Coolsingel

Clubliefde in ons kampioensjaar

Uitgeverij Atlas Contact
Rotterdam/Antwerpen

Inhoud

Voorwoord 11

Het Benfica-jong 13

26 februari: Feyenoord-PSV (2-1)

‘Feyenoord gaat weer iets groots doen, nu echt’ 20

Onbegrensde liefde 32

5 maart: Sparta-Feyenoord (1-0)

‘Ik wil macht zien bij spelers’ 45

De trots van Taument 54

12 maart: Feyenoord-AZ (5-2)

‘Ik zou gek worden als ik met je getrouwd was. Gék!’ 60

19 maart: Heerenveen-Feyenoord (1-2)

‘O, láát het gebeuren!’ 75

De schaar van Marius 83

Het k-woord bij de Kameraadjes 89

Eén minaret rood, de andere wit 95

2 april: Ajax-Feyenoord (2-1)

‘In de eerste minuut gaan we al op ons bek’ 103

5 april: Feyenoord-Go Ahead Eagles (8-0)

‘Er is geen plaat in de wereld die tegen een zingende

Kuip op kan!’ 109

9 april: PEC-Feyenoord (2-2)

‘Tijdens het duel ben ik geen journalist, maar gewoon supporter’ 119

Kippenvel, keizersnee en knallende koppijn 127

16 april: Feyenoord-Utrecht (2-0)

‘Kampioenskoorts? Het is hier pas echt druk als
het slecht gaat’ 137

23 april: Vitesse-Feyenoord (0-2)

‘Spontane feestjes zijn het mooiste, ja toch?’ 151

Feyenoord in de sjempjuns liek 159

De brandende liefde van Boudewijn 164

De bordeauxrode keeperstrui van Eddy PG 170

7 mei: Excelsior-Feyenoord (3-0)

‘Dít, nú, zijn hele slechte goede tijden! We móéten die
gasten helpen!’ 177

Feyenoord zien en dan sterven 186

14 mei: Feyenoord-Heracles Almelo (3-1)

‘Dit is Rotterdam op zijn mooist’ 191

‘Dierlijk gebrul, zo diep en intens’ 206

Verantwoording 219

Dankwoord 221

Voorwoord

Voor een grote landelijke krant moest ik, Robert, in de jaren tachtig en negentig verslag doen van Feyenoord. 'Moest', want niets is erger dan een grote liefde objectief recenseren. Ik vond het vreselijk. Om voor de buitenwereld mijn objectiviteit te tonen hakte ik af en toe net wat harder op de club in dan mij lief was. Aan de andere kant zat ik op de tribune in Duitsland met tranen in mijn ogen een verslag te tikken van 'het wonder van Bremen'.

Het allerergste van dit schizofrene bestaan was wel dat ik helden uit mijn jeugd, zoals Rinus Israel en Willem van Hanegem, tijdens hun trainerschap gereduceerd zag tot gewone stervelingen. Met hun fouten en onhebbelijkheden. En ook daarover moest ik als 'neutrale journalist' schrijven. Zij die mij de Europacup I hadden gegeven, wilde ik in mijn herinnering bewaren als de onoverwinnelijken die ze voor mij waren. Ik was blij toen ik mezelf niet langer behoefde in te roosteren als verslaggever bij Feyenoord en gewoon weer supporter kon zijn.

Mijn mede-auteur Steven van der Hoeven heeft nooit last gehad van een dubbele Feyenoordpet. Als fervent supporter ging hij in dienst van Feyenoord schrijven over Feyenoord. Een mooiere positie is nauwelijks denkbaar, vind ik. Toen wij elkaar een aantal jaren geleden voor het eerst ontmoetten, werd ik getroffen door zijn enorme kennis van Feyenoord, maar

vooral door zijn vermogen om zijn liefde voor de club mooi te verwoorden.

Voor mij was het dan ook heel logisch om hem te vragen dit boek met mij te schrijven. Begin februari hadden we beiden het gevoel dat het seizoen 2016-2017 weleens heel bijzonder zou kunnen worden. En als wij dat hadden, hoe zou het dan zijn met die honderdduizenden supporters die al vanaf 7 augustus (0-5 bij Groningen) moesten omgaan met de koppositie van hun club? Hoe zat het met hun liefde, hun angsten, hun hoop, hun dromen, hun Feyenoordgevoel? Ook als Feyenoord geen kampioen zou worden, zou het boek er komen, besloten wij. Omdat er ook zonder een landstitel een mooi, maar ook dramatisch liefdesverhaal te vertellen is. Zoals een van de supporters uit dit boek zegt: 'Als we geen kampioen worden, sluit ik mezelf het liefst een tijdje op.'

Dit boek is daarom geen journalistiek verslag van het fantastische seizoen 2016-2017. Het is vooral een getuigenis van de liefde voor Feyenoord, onze liefde voor de club, die ver teruggaat, en die van tientallen markante Feyenoorders in en rond de club. De titelrace loopt als een rode draad door het boek; we pakken die op bij Feyenoord-PSV (2-1). Veel Feyenoorders gingen na die zege echt geloven in het kampioenschap. En veel Feyenoorders, zo vertelden ze ons, lieten na die wedstrijd hun tranen de vrije loop. Wij ook. En nu kunnen we er ongegeneerd over schrijven.

Robert van Brandwijk
Steven van der Hoeven
Rotterdam, mei 2017

Het Benfica-jong

Toen op 4 mei 1963 de schepen naar Lissabon net een paar uur op zee waren, ben ik, Robert, geboren. Eigenlijk weet ik niet of mijn vader wel zo blij met me was. Als fervent supporter van Feyenoord had hij op die dag op De Waterman of De Grote Beer willen zitten, maar om zes uur 's avonds luisterde hij naar een krijsende nazaat – zijn vijfde, dus de lol was er sowieso al een beetje af – die het radionieuws overstemde.

Het Benfica-jong, werd ik genoemd. Voor mij was dat het bewijs dat pa liever in Portugal bij zijn helden had gezeten dan aan een kraambed, driehoog in Rotterdam-Overschie. En dat was ook zo, volgens mijn moeder. Ze zei het lachend, bijna vertederend. Benfica-jong. En pa? Pa zei er zelf niet zo heel veel over, maar hij wist natuurlijk dondersgoed dat hij door mij een van de grootste momenten uit de clubgeschiedenis had gemist.

Mijn vader, geboren te Rotterdam-Zuid in 1922, was al fan toen Feyenoord nog aan de Kromme Zandweg speelde. Hij had daar ook wedstrijden gezien. Met mijn moeder, die toen nog zijn buurmeisje was. Dat maakt hem een oer-Feyenoorder, vind ik. Feyenoord was de buurtvereniging. Kennelijk was hij zo bevangen door de liefde voor zijn club dat hij zich had vorgenommen die over te dragen op al zijn kinderen. Dat is hem gelukt. Bijna.

Alleen mijn oudste broer – altijd al wat tegendraads – was een nogal irritant uitbundige aanhanger van Sparta. Vooral wanneer Sparta had gewonnen en Feyenoord verloren. En om een of andere reden was hij ook blij als Ajax had gewonnen en Feyenoord niet. De ergernis daarover van de zes andere leden van het gezin was zo groot dat we, bij het voorlezen van de voetbaluitslagen op de radio door Frits van Turenhout, zo luid gingen joelen dat mijn broer de bevestiging van Sparta's of Ajax' winst niet kon horen. Bij een nederlaag van Feyenoord kregen we geen hap door onze keel.

Alles wat met Feyenoord te maken had, verliep volgens vaste rituelen. Mijn vader ging bijna elke veertien dagen naar De Kuip. Toen altijd op zondagmiddag. Hij deed zijn pak aan, knoopte zijn das, deed zijn haar in de brillantine, strikte de veters van zijn immer goed gepoetste schoenen, nam een paar kinderen mee en reed in zijn Ford Zodiac richting Zuid. Daar parkeerde hij zijn auto op de Breeweg en liep via het stadionviaduct naar zijn club.

Pas toen ik oud genoeg was, mocht ik met hem mee naar De Kuip. In het leven van een Rotterdams kind is dat een bijzonder moment, en bij ons thuis moest je er acht of negen voor zijn.

Als jongste van het gezin kon ik pa's tweewekelijkse ritueel lange tijd slechts gadeslaan. Nieuwsgierig hoorde ik de verhalen van mijn vader, broers en zus aan over Feyenoord en De Kuip. Zo had mijn zus het jaren later nog over een wedstrijd waarin Beertje Kreijermaat zijn been brak. 'We konden het op de tribune horen.' Of ze spraken bewonderend over de trucjes die Coen Moulijn weer had laten zien. Of hoe Eddy PG een bal uit zijn doel had geranseld.

Wanneer mijn familie in het stadion zat, luisterde ik thuis naar de radio terwijl legendes als Theo Koomen, Jaap Bax of Wim Hoogendoorn voor *Langs de Lijn* de verslagen verzorg-

den. Via de ether kwamen de Feyenoorders, over wie bij ons aan tafel veel gesproken werd, tot leven. Als er werd gescoord, overspoelde een golf van geluid uit De Kuip onze kleine huiskamer. De radioverslaggever van dienst had moeite om boven de decibellen uit te komen.

De radio prikkelde de fantasie. Het geluid was magischer dan de zwart-witbeelden die je 's avonds op televisie zag, of de volgende dag in de krant. De enige kleuren die ik toen met Feyenoord associeerde, waren de kleuren van een verlichte Kuip bij een avondwedstrijd. Dat tafereel stond op een Ansichtkaart die ik koesterde als ware het mijn kostbaarste bezit.

Mijn liefde voor Feyenoord was er dus al zonder dat ik ooit een wedstrijd had gezien. Ik kon er niet omheen. Mijn vader maakte filmopnamen van wedstrijden, mijn zus hield plakboeken bij en na elke speelronde maakten mijn broers en zus in een schrift een nieuwe competitiestand op. In huis was Feyenoord in mijn herinnering het meest besproken onderwerp, naast de eeuwige discussie of we een bezoek moesten brengen aan 'Oma Dik' of 'Oma Dun', onze grootmoeders die hemelsbreed op Zuid niet ver van elkaar vandaan woonden. Maar ik was vooral toeschouwer. Wanneer mijn vader en broer of zus net op tijd voor sperziebonen met draadjesvlees terugkeerden, waren ze nog steeds in de ban van de wedstrijd die ze hadden gezien. Vaak in opperbeste stemming. In de jaren zestig was Feyenoord schier onverslaanbaar in De Kuip.

Ik had me al geschikt in mijn lot, toen in september 1969 mijn vader me plotseling toesprak en zei dat ik een week later mee mocht naar De Kuip. Ik was te verbijsterd om blij of uitzinnig te zijn. Niemand uit de eerste klas van de lagere school was ooit naar een echte wedstrijd geweest.

Feyenoord-Reykjavík zou mijn vuurdoop worden. Een week lang kon ik van spanning de slaap bijna niet vatten.

Voordat we die bewuste woensdagavond vertrokken, maakte mijn vader terloops en op zachte toon een opmerking tegen mijn moeder. De pijn zat er nog steeds, zei hij. Hij moest toch echt weer naar de dokter, zei mijn moeder. Veel aandacht besteedde ik niet aan die woorden. Ongedurig als ik was, vond ik dat we op weg moesten naar De Kuip.

Eenmaal aangekomen op Zuid werden we al snel opgenomen in een processie van duizenden mensen die, keurig gekleed en zwijgzaam, afliepen op dat kolossale bouwwerk dat onder het licht van de masten iets betoverends kreeg. Ik hield de hand van mijn vader stevig beet. Hoewel magisch, was het ook wel een beetje eng. Zo donker was het, tussen zo veel mensen.

Op het voorplein werd ik opgenomen in Het Legioen, de officiële supportersclub. Bij de man die dertig jaar later nog steeds als een ware marktkoopman zijn waar aan de man bracht, kochten we een simpele rood-witte vlag aan een even eenvoudig houten stokje. Ik moest ermee zwaaien, zei mijn vader. Mijn zus kreeg een grijze blikken toeter die het geluid van een scheepshoorn maakte. Zei de souvenirman. Alleen was dat ding voor haar en mij te groot om er enig geluid uit te kunnen persen, hoe hard we ook bliezen.

Eenmaal binnen, hoog op de eerste ring, kregen Feyenoord en De Kuip me definitief in hun greep. Het was niet eens die wedstrijd (12-2) die me trof, maar meer nog de combinatie met de grootheid van zo'n gebouw met 55 000 mensen erin. Badend in het licht, een podium met elf helden die ik van de radio kende, een kuip waarin het geluid aanzwelt en blijft hangen, verzamelplaats voor mensen met een grote liefde die hen bindt: Feyenoord. Het werd de avond van mijn leven.

Na afloop verliet ik euforisch het stadion, al hing het rood-witte dundoek in mijn hand van al het gezwaai zo'n beetje halfstok. Mijn zus probeerde mee te doen aan de feestvreugde

en blies op de blikken toeter. Die produceerde een scheet. Mijn vader zweeg.

Vele jaren later denk ik dat mijn vader ons met die vlag en toeter officieel heeft benoemd tot lid van Het Legioen en erfgenaam van het Feyenoordgevoel. Mijn eerste wedstrijd was zijn laatste. Op die gedenkwaardige 17 september 1969 speelde pa zelf al een wedstrijd tegen alvleesklierkanker. Hij zou met grote cijfers verliezen. Dat hij zo ziek was, werd toen nog zorgvuldig voor ons verborgen gehouden. Zo ging dat in die tijd. Een kinderziel moest verschoond blijven van alle leed. Pijn was voor grote mensen.

Toen die boom van een vent van 1,96 meter langzaam wegteerde en er een bed voor hem in de kamer was gezet, vermoedden we wel dat hij echt ziek was. Pa zag steeds geler, maar dat kwam door de geelzucht, zei de huisarts, en die ging wel weer over. Tot die tijd zou hij zijn tweewekelijkse gang naar het stadion aan zich voorbij moeten laten gaan.

Dat viel hem zwaar. In al die 35 jaar dat mijn vader supporter was, had er nog nooit zo'n prachtig team rondgelopen op Zuid, vond hij. Zelfs de ploeg uit '63 – met Kruiver, Bouwmeester, Pummy, Beertje en Kraay – stond er bij in de schaduw. Alleen Coentje en Eddy PG waren nog over van dat team. Om hen heen bulkte het ineens van talent. Ove, Willem, Wimpie, IJzeren Rinus, Theo de Tank, Franzje. En Hap-pel op de bank. Onverzettelijkheid, techniek en briljante tactiek hand-in-hand. Er hing iets groots in de lucht. Mijn vader zei dat heel vaak, ook op 12 november 1969. Feyenoord weerstond lange tijd Europees kampioen AC Milan, hoewel het toch nog 1-0 werd voor die arrogante Italianen. De manier waarop zijn jongens in het San Siro hadden gespeeld, bezorgde hem koude rillingen. 'We gaan het thuis afmaken,' had pa ferm geroepen. 'En we gaan er met z'n allen naartoe.'

Maar veertien dagen later bij de return was hij te beroerd

om naar het stadion te gaan. De Kuip, hemelsbreed nog geen tien kilometer van ons huis, was ineens een immens eind weg. Met pijn in het hart zag hij mijn zus en mij vertrekken naar het stadion. Mijn moeder verving mijn vader op de tribune. Zelf was hij verworden tot reserve, op een stretcher voor de radio.

Hij bofte. Commentatoren Theo Koomen en Wim Hoogendoorn verkeerden in topvorm. 'Hij zit erin, hij zit erin, ik dacht dat ie over zeilde, maar hij zit erin,' jubelde Theo na het doelpunt van Wim Jansen. De Kuip kolkte, ook op de radio. Het verslag, bewaard gebleven op een 45-toerenplaatje, was één grote lofzang op zijn Feyenoord, dat speelde met de bekerhouder uit Italië. 'De Zilvervloot' van het publiek begeleidde een kansenfestival, waarin alleen de Italiaanse doelman Cudicini overeind bleef.

Zeven minuten voor tijd, toen een verlenging in aantocht leek en er even geen liveverslag vanuit het stadion was, kopte Van Hanegem raak. Vrijwel direct daarna brak Theo Koomen in. 'Hier in Rotterdam hoort u nog het gejuich,' klonk het. Feyenoord was op slag een naam in Europa.

Eenmaal thuis troffen we pa geëmotioneerd aan. De man die bijna nooit zijn echte emoties toonde, was in tranen. Van pure ontroering, van trots, maar ook van pijn. Je leven lang naar Feyenoord en dan dit missen. 'We gaan de Europacup winnen,' zei hij vastberaden tegen ons. 'En ik zal erbij zijn.' We geloofden hem op zijn woord. Hij zou wel weer beter worden.

Vijf weken later verloor hij zijn wedstrijd. Op 5 januari 1970 stierf mijn vader, de volgende ochtend was zijn bed uit huis verdwenen.

Hij liet Feyenoord bij ons achter. Voorgoed. Want als ik nu aan hem denk, herinner ik me alleen Feyenoordmomenten. Al het andere is gewist.

Europese thuiswedstrijden hebben we dat seizoen in zijn

naam bezocht. Zijn sterfjaar, 1970, is bij mij opgeslagen als Vorwärts-thuis, Legia-thuis. En op 6 mei met z'n allen voor de televisie voor Feyenoord-Celtic. Met zijn geest in de kamer en tranen in onze ogen toen Kindvall 2-1 maakte. En de volgende dag, hand-in-hand met mijn moeder, op de Stadhoudersweg zwaaien naar de spelersbus, die op weg was naar de Coolsingel, waar mijn zus uren stond om onze helden toe te juichen. Ze heeft er bewijs van. Op een overzichtsfoto van die kolkende mensenmassa is zij een speldenknopje vooraan, maar voor haar is het 't overtuigende bewijs van ware clubliefde.

De Europacup die mijn vader voor geen goud had willen missen, heb ik aangeraakt. Je kon je er die maand mee laten vereeuwigen. Optillen mocht je hem niet, omdat de beker na een val al een tikkeltje beschadigd was geraakt. En zo sta ik daar dan een beetje onwennig op die foto. Een Benfica-jong met een gebutste beker.

26 februari: Feyenoord-PSV (2-1)

‘Feyenoord gaat weer iets groots doen, nu echt’

Op zondag 19 maart 1995 beklom ik, Steven, op mijn kinderfiets de Van Brienenoordbrug. Mijn vijf jaar oudere zus Hilde hielp me met haar hand op mijn rug mee omhoog. Ze trapte voor drie, want bij haar achterop zat ook nog mijn broertje Matthijs. Anderhalf jaar jonger dan ik en met zijn tien jaar te klein om de achttien kilometer van huis naar De Kuip te fietsen, laat staan terug. Hilde kocht drie kaartjes voor Vak Y en zo waren we 's avonds ook te zien op *Studio Sport*. Een grote zus met twee broertjes tegen zich aan, schuin achter het doel in een verder leeg vak. Feyenoord speelde tegen mvv en als ik over de wedstrijd zou moeten vertellen, zou ik beginnen met de uitslag, want met die 6-1 hadden we niets te klagen. Rob Witschge draaide een vrije trap erin, recht voor onze neus.

Vanaf mijn vijfde was ik op zaterdag ‘op de voetbal’. In de commissiekamer werden vanaf 's ochtends vroeg wedstrijdformulieren ingevuld, duels afgelast en grappen gemaakt. Dat was vanaf de gang in de gaten te houden, totdat het echt tijd was om je om te kleden. Na mijn eigen wedstrijd was er altijd een ander team waar ze een mannetje tekortkwamen, soms lukte het zelfs om een derde wedstrijd op de bank te zitten. Ik kon wedstrijden bekijken van mijn drie broers en